

Για μείψω οια. Διαμωβ.

45

Π.Κ. Ιωακειμίδης

Σημείωμα

Σκέψεις για Επανεξέταση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής

1. Η αναγκαιότητα επανεξέτασης/ανάπτυξης/εμπλουτισμού της Ευρωπαϊκής πολιτικής της χώρας επιβάλλεται από σειρά παραγόντων και ειδικότερα (α) το γεγονός ότι οι βασικές θέσεις/στοχεύσεις της πολιτικής διαμορφώθηκαν εδώ και δεκαετίες και στο μεταξύ έχει αλλάξει σημαντικά τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση (διεύρυνση, Συνθήκη Λισσαβώνας, οικονομική κρίση, ισορροπίες) όσο και η Ελλάδα, (β) από τις ευρύτερες συνέπειες που η οικονομική κρίση στην Ελλάδα παράγει για τη θέση της Ελλάδας στο πολιτικό και διαπραγματευτικό σύστημα της ΕΕ.

Ηνωσότητα

Παράλληλα, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Ένωση βρίσκεται σε μια «διαδικασία μετάβασης» (και κρίσης) που προσδιορίζεται από:

- την παγκόσμια οικονομική κρίση και τις συνέπειές της για την Ένωση, χωριστά πράγματα
- την ελληνική κρίση και τα ελλείμματα/ατέλειες που αποκάλυψε το σύστημα της ONE, αξίωση των ασφαλιστικών διασφορών του ΟΧΕΙΩΜΕΝΟΥ και επωφεληματολόγιο
- τις πολιτικές, θεσμικές συνέπειες από την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισσαβώνας, τις ελλείψεις και τις αβεβαιότητες
- τη διεύρυνση της Ένωσης σε είκοσι-επτά κράτη μέλη, και της περιφέρειας
- την ανάδειξη της Γερμανίας στην κύρια πολιτική/οικονομική δύναμη της Ένωσης.

2. Υπό το φως της παραπάνω πραγματικότητας, σκόπιμο είναι να επανεξετάσουμε το γενικό πλαίσιο και τους στρατηγικούς στόχους/άξονες της ευρωπαϊκής πολιτικής, παράλληλα με την επεξεργασία θέσεων για τα επιμέρους θέματα της τρέχουσας agenda της ΕΕ. Η επανεξέταση μπορεί να οδηγήσει σε επιβεβαίωση, προσαρμογή, ανάπτυξη, εμπλουτισμό των στόχων μας. Ειδικότερα, θα πρέπει να εστιάσουμε αφετηριακά τη συζήτηση σε τρία κεντρικά ερωτήματα:

Θεσμική – πολιτική
αρχιτεκτονική

Πρώτον, πώς διαμορφώνεται η Ευρωπαϊκή θεσμική και πολιτική αρχιτεκτονική ιδιαίτερα μετά την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισσαβώνας, την οικονομική κρίση και τις διευρύνσεις και ποιές ενδεχομένως προκλήσεις και προσαρμογές θέτει για την Ελληνική Ευρωπαϊκή πολιτική. – Ποιά Ένωση θέλουμε σε δομικό, αρχιτεκτονικό, οργανωτικό επίπεδο;

Πολιτικές
(delivery)

Δεύτερον, τι θέλουμε σήμερα από την Ένωση σε επίπεδο πολιτικών; Θέλουμε μόνο διατήρηση/αύξηση των εισροών/πόρων, συνοχή/σύγκλιση ή θα πρέπει να εμπλουτίσουμε την πολιτική μας με νέους στόχους, λαμβάνοντας υπόψη τις ανακατατάξεις που έχουν σημειωθεί στο μείγμα πολιτικών της Ένωσης αλλά και στους διαπραγματευτικούς συσχετισμούς. - πολιτικές

Στρατηγικές
συμμαχίες

Τρίτον, με ποιά διαπραγματευτική στρατηγική και με ποιές συμμαχίες κρατών μελών επιδιώκουμε την επίτευξη των (οποιαδήποτε) στόχων καθορίσουμε για την Ευρωπαϊκή πολιτική στη διευρυμένη Ένωση; Θα πρέπει να προσαρμόσουμε ή και να διευρύνουμε τις συμμαχίες μας;

3. Σχετικά με το πρώτο ερώτημα (θεσμική, πολιτική αρχιτεκτονική) θα πρέπει,

μεταξύ άλλων, στη διαδικασία πανεξέτασης να λάβουμε ειδικότερα υπόψη:

- την ανάσχεση της υπερεθνικότητας και υποχώρηση της «κοινοτικής μεθόδου» διαμόρφωσης πολιτικής,
- την εξασθένιση του ρόλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου Υπουργών ιδιαίτερα των Γενικών Υποθέσεων (GAC) και αλλοίωσης βασικών ισορροπιών στο θεσμικό τρίγωνο- Επιτροπή/Συμβούλιο/Κοινοβούλιο,
- τη βαθμιαία ανάδειξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε κεντρικό decision-making θεσμό, οργανο διαμόρφωσης πολιτικής

Οι εξερχόμενες
απειλές είναι
ως αυτονόητο
την οριστική
αποκλειστική
διαρροή των
αποτέλεσμάτων
αυτών των
σε δεξιά
απονομιμότητα
ωφελούς

- την ενδυνάμωση του **Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** στο πλαίσιο της Συνθήκης της Λισσαβώνας, ^{οι ανάγκες σου Γαβ Γαβρο - Γερμανισαίου αβναως βασισιου διαφορρωτη}
- την κυριαρχία άτυπων **ομαδοποιήσεων** κρατών μελών στη διαδικασία διαμόρφωσης ^{τη} πολιτικής, λήψης αποφάσεων (Γαλλία - Γερμανία, Visegrad κ.ά.) και το νέο ρόλο της Γερμανίας, ^{απ}
- τη δυναμική που αναπτύσσεται για τη συγκρότηση «οικονομικής διακυβέρνησης κυρώσεων» -πολιτικών, οικονομικών,
- την επιβράδυνση της διαδικασίας νέας **διεύρυνσης** της Ένωσης, και
- τη δυναμική που αναπτύσσεται στη διαμόρφωση των εξωτερικών σχέσεων/εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ (ρόλος ΥΕ, Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, κ.λπ.).

4. Σχετικά με **το δεύτερο ερώτημα (μείγμα πολιτικών)**: ^{Ρηττοισί με εσής διαθεσίμοι}
^{αυτι ύραου με αυή που πον} ^{ωσρου οι θέσει} ^{είναι αυγ}
 • τις **περιοριστικές θέσεις που διατυπώνονται για το μέγεθος, ρόλο του** προϋπολογισμού της ΕΕ (νέες δημοσιονομικές προοπτικές),

- την προσπάθεια ομάδας κρατών μελών για την υποβάθμιση της πολιτικής συνοχής,
- τη «Στρατηγική 2020» και την έμφαση στην έρευνα, τεχνολογία, εκπαίδευση,
- την έμφαση σε νέες πολιτικές (ενέργεια, κλιματική αλλαγή, κ.ά.),
- την έμφαση σε δράσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής οικονομίας (σε σχέση και με τις αναδυόμενες δυνάμεις -Κίνα, Ινδία, Βραζιλία, κ.ά.), και
- τη διαδικασία για την οικοδόμηση της οικονομικής διακυβέρνησης.

5. Σχετικά με **το τρίτο ερώτημα** (στρατηγική, συμμαχίες):

- την ανατροπή παραδοσιακών διαπραγματευτικών συσχετισμών στη διευρυμένη Ένωση,
- τις νέες «άτυπες ομαδοποιήσεις» κρατών μελών που εμφανίζονται για τον επηρεασμό της διαπραγματευτικής διαδικασίας (Visegrad, Βαλτικές), και

- το νέο ρόλο ορισμένων παλαιών κρατών μελών (π.χ. Γερμανίας) και θεσμών (π.χ. Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου).

Περιγραμμά/άξονες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής

6. Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες διαπιστώσεις/τάσεις/δυναμικές/ισορροπίες, κ.λπ. (και εάν είναι ορθές), θα μπορούσαμε να εξετάσουμε την επαναδιατύπωση της ελληνικής ευρωπαϊκής πολιτικής γύρω από πέντε (5) κεντρικούς άξονες/στόχους με επαναβεβαίωση, προσαρμογή, ανάπτυξη και εμπλουτισμό θέσεων και επιδιώξεων. Ειδικότερα:

Άξονας 1 – Πολιτικής Ένωσης: Η πολιτική μας επιδιώκει, ως συνολικό , έσχατο στόχο, τη βαθύτερη πολιτική ενοποίηση, την ανάδειξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε Πολιτική Ένωση υπερεθνικού, δημοκρατικού χαρακτήρα. Ο γενικός στόχος αυτός συνεπάγεται μια μεγάλη σειρά από επιμέρους στόχους, ορισμένοι εφικτοί, υπό προϋποθέσεις σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα , άλλοι όχι αλλά έχουν τη σημασία τους ως σημεία αναφοράς- στη ΕΕ είναι σημαντικό να μπορείς «να λές κατι»- όπως π.χ. στήριξη της υπερεθνικότητας με «συγκράτηση» του ρόλου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με ρυθμίσεις που δεν απαιτούν τροποποίηση των Συνθηκών, όπως (ενδεικτικά):

- επιδίωξη ο επόμενος Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να είναι ταυτόχρονα και Πρόεδρος της Επιτροπής,
- ο Πρόεδρος της Επιτροπής (ή και Ε. Συμβουλίου) να αναδεικνύεται (εκλέγεται) στις Ευρωεκλογές.

Άξονας 2 – Οικονομικής και δημοσιονομικής ένωσης (economic/fiscal union): Εκ των πραγμάτων μακροχρόνιος και πολιτικά δύσκολος στόχος. Κάτω όμως από τον άξονα αυτό μπορεί (και πρέπει) να ενταχθεί μεγάλη δέσμη επιμέρους στόχων, όπως φορολογική εναρμόνιση, αύξηση του μεγέθους του

προϋπολογισμού, ουσιαστικές ρυθμίσεις για την οικονομική διακυβέρνηση (μηχανισμός στήριξης, Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο, transfers; κ.λπ.)

Άξονας 3 – Ένωση της έρευνας, τεχνολογίας, εκπαίδευσης για τη δημιουργία της νέας, ανταγωνιστικής οικονομίας που θα στηρίζεται σε τεχνολογία, εκπαίδευση, έρευνα, καινοτομία. Στον άξονα/πεδίο αυτό θα μπορούσε να ενσωματωθεί η λογική της συνοχής/σύγκλισης, κοινωνικής διάστασης. Αλλά κυρίως η ανάδειξη από πλευράς μας τη σημασίας της διάστασης αυτής(έρευνας, καινοτομίας, εκπαίδευσης) για την ανάπτυξη/εκσυγχρονισμό της ελληνικής οικονομίας.

Άξονας 4 – Ένωση της ασφάλειας: Επιδίωξη, η Ένωση να εμφανισθεί και λειτουργήσει ως ισχυρότερος «παροχέας» (provider) ασφάλειας για την Ελλάδα σε ευρεία έννοια (εξωτερικά σύνορα, μετανάστευση). Ενεργοποίηση ρυθμίσεων Συνθήκης Λισσαβώνας, θέμα αμυντικών δαπανών, κλπ.

Άξονας 5 – της εξωτερικής διάστασης: Πρόσληψη και συνεπώς ενεργότερη αξιοποίηση της Ένωσης ως πλαισίου για την επέκταση του περιφερειακού και διεθνούς ρόλου της χώρας. Στο θέμα της **διεύρυνσης** μπορούμε, π.χ. να επεξεργασθούμε και προτείνουμε ενδιάμεσα βήματα που θα φέρουν τις υποψήφιες χώρες πιο κοντά στην ΕΕ.

Κάτω από τούς άξονες αυτούς μπορεί να στεγασθεί μεγάλη δεσμη εξιδικευμένων στόχων.